

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2958/2022
14.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Споменке Зарић, председника већа, Добриле Страјина, Весне Субић, Драгане Миросављевић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Комуналац“ Бујановац, чији је пуномоћник Миодраг Крстић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 670/22 од 19.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу 670/22 од 19.05.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 670/22 од 19.05.2022. године и пресуда Основног суда у Бујановцу П1 352/19 од 01.12.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.11.2016. године до 02.01.2018. године, на име мање исплаћене накнаде трошкова за топли оброк исплати износ од 14.817,60 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 25.559,00 динара, све са законском затезном каматом на појединачне опредељене износе, као и да му накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 131.364,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 352/19 од 01.12.2021. године, ставом првим и другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу за период од 01.11.2016. године до 02.01.2018. године, на име мање исплаћене накнаде трошкова за топли оброк исплати износ од 14.817,60 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 25.559,00 динара, са законском затезном каматом на појединачне опредељене износе. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 79.032,00 динара, са законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 670/22 од 19.05.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о истој одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...18/20) сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе имајући у виду другачију судску праксу у истој чињенично правној ситуацији израженој у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на пословима ..., на основу уговора о уређењу међусобних односа од 12.05.2015. године, којим је у члану 7. тачка 5. и 6, уговорено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишег одмора у висини предвиђеној Правилником о заради, накнади зараде и другим примањима код туженог. Тужени је, као послодавац, признао право на тражене исплате и уврстио их у план и програм пословања за 2016. годину, 2017. годину, 2018. годину и 2019. годину, с тим да их није приказао као посебне ставке. Тужилац захтев за исплату наведених трошкова заснива на одредбама Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности од 18.03.2015. године. Из налаза и мишљења вештака произлази да је исплата топлог obroка и регреса вршена у складу са Правилником туженог од 06.04.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишег одмора у складу са Посебним колективним уговором, јер тужени ову накнаду у утврђеним износима није тужиоцу исплатио, а одлуком од 13.05.2016. године је признао право на тражене исплате, па су усвојили постављени тужбени захтев и обавезали туженог да тужиоцу накнади наведене трошкове.

По оцени Врховног касационог суда, овакво становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског

система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, те обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом сматрају се примања из радног односа као што су, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у спору, па му сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду опредељених трошкова целог поступка у износу од

131.364,00 динара. Туженом су досуђени трошкови за: састав одговора на тужбу и једног образложеног поднеска по 9.000,00 динара, два одржана рочишта по 10.500,00 динара, пет неодржаних рочишта по 6.000,00 динара, састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, као и трошкови таксе на одговор на тужбу 1.757,00 динара, жалбу и другостепену одлуку по 3.516,00 динара, ревизију 7.030,00 динара и ревизијску одлуку 10.545,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12...99/20) и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

**Председник већа – судија
Споменка Зарић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић